

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3329200	rooiman, joris	FYS-RB	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
3326200 – Bodembestedingsplan 2022-2025			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Dit bestedingsplan is het vervolg op het bodembestedingsplan 2020-2021 dat begin dit jaar is vastgesteld door de Raad. Dit bestedingsplan bevat een overzicht van de inkomsten en uitgaven voor de periode 2022-2025. Daarnaast zijn in dit advies criteria opgenomen voor het besteden van de huidige middelen. De periode 2022-2025 ligt in lijn met de afspraken met het Rijk. Voor de periode na 2025 zal te zijner tijd een nieuw bodembestedingsplan aangeboden worden.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Met dit voorstel wordt aan de Raad gevraagd om het bestedingsplan reserve bodemsanering vast te stellen voor de periode 2022-2025 en akkoord te gaan met de opgestelde criteria voor het gebruik van de reserve bodemsanering.

In het bijgevoegde document 'bodembestedingsplan' wordt het plan verder toegelicht op de punten zoals genoemd in de bijlage 'begroting'.

De komende jaren gaat het bodemwerkveld veranderen. Het klassieke bodemsaneren zal niet meer leidend zijn, maar een duurzaam gebruik en beheer van de bodem en ondergrond. Aansluitend bij het eerste deel van het programma bodem en ondergrond van het Rijk voor periode 2022-2030 wordt dit voorstel aan u voorgelegd over de financiën van bodem en ondergrond in Hengelo. Omdat de periode van het Rijk pas later bekend werd, hebben wij gekozen voor de periode 2022-2025 naar verwachting aan te sluiten bij het Rijk.

Het Rijk heeft echter het programma nog niet concreet rond en dit zal naar verwachting pas eind 2021 klaar zijn. Dit Hengelose bodembestedingsplan is een hierop vooruitlopend plan dat dynamisch meebeweegt de komende periode. Omdat ontwikkelingen zoals de Omgevingswet en de financiën vanuit het Rijk verder weg in de tijd liggen, is dit bodembestedingsplan opgesteld als basis. Hierin zijn de financiën opgenomen die op dit moment bekend zijn. Wanneer er nieuwe ontwikkelingen zijn zal het bodembestedingsplan geactualiseerd worden en indien nodig via de Raad opnieuw worden vastgesteld. Om de komende jaren de saneringen die al lopen voort te kunnen zetten en mee te kunnen bewegen met (beleids)ontwikkelingen adviseren wij om het Bestedingsplan bodem en ondergrond vast te stellen samen met bijbehorende begroting.

Naast de inkomsten en uitgaven is het ook van belang om te waken over de reserve bodemsanering. Deze reserve is altijd een gezonde reserve geweest waar in het verleden vaak een beroep op gedaan is. Vanwege de aard van de reserve, die o.a. is bedoeld om bodemverontreinigingen te kunnen aanpakken, is het van belang om een goede basis in de reserve te houden en meer grip te hebben op wat eruit gaat. Niet elke verontreiniging is namelijk voorzien waardoor er ook financiële ruimte moet zijn voor onvoorziene bodemkosten. Daarom zijn criteria opgesteld waaraan bodemkosten ambtelijk getoetst kunnen worden. Voor de toekomst wordt daarom geadviseerd akkoord te gaan met deze voorwaarden.

Tot slot is afgelopen september ook de visie Bodem en Ondergrond voor Hengelo vastgesteld in de Raad. De visie biedt handvatten voor toekomstig bodembeleid, maar levert ook input voor de maatschappelijke opgaven waar de komende jaren aan gewerkt zal gaan worden aan de hand van de uitgangspunten. De visie is opgesteld in samenwerking met de gemeenten Almelo en Enschede en in het voorjaar van 2022 zal het project verder voort gezet worden om ook de andere Twentse gemeenten te ondersteunen bij een kleinere versie van de visie Bodem en Ondergrond. De visie wordt verder uitgewerkt met een werkplan waarin concreet aangegeven gaat worden waar wanneer aan gewerkt zal gaan worden.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

- De Raad besluit tot het vaststellen van het bodembestedingsplan 2022-2025 inclusief bijbehorende begrotingswijziging met nummer 22008.
- De Raad gaat akkoord met de opgestelde criteria voor het gebruik van de reserve bodemsanering

FINANCIËLE ASPECTEN

Er wordt voorgesteld om in te stemmen met de voorgenomen bestedingen en ter dekking deze bedragen te onttrekken uit de reserve. De verwachte besteding is verwerkt in de hiertoe opgestelde begrotingswijziging 22008.

Na de periode 2022-2025 resteert er naar verwachting een saldo in de bestemmingsreserve bodemsanering van ruim € 570.000. Gelet op de onzekerheid rondom de toekomstige Rijksbijdrage voor bodemverontreinigingen, en de verdere plannen omtrent stedelijke ontwikkeling wordt geadviseerd dit bedrag in de reserve bodem te laten staan en hierover opnieuw een afweging te maken op het moment dat meer duidelijk is op bovengenoemde twee terreinen.

BIJLAGE(N)

- Bodembestedingsplan 2022-2025
- Begroting 2022-2025
- BW 22008.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3330259	rooiman, joris	RL-RO	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
3330259 - Bodembestedingsplan 2022-2025			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:

1. Het bodembestedingsplan 2022-2025 met bijbehorende begroting en begrotingswijziging vast te stellen; en
2. Akkoord te gaan met de opgestelde criteria.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

Bodembestedingsplan 2022-2025

1. Aanleiding (verleden)

Het bodembestedingsplan 2022-2025 is het vervolg op het bodembestedingsplan 2020-2021 dat begin 2021 is vastgesteld door de Raad. Vanwege de verschillende inkomsten en uitgaven en de speciale aard van de reserve bodemsanering is het van belang dat er een bodembestedingsplan opgesteld wordt. Tot 2010 was dit een verplichting vanuit het Rijk die het bodemsaneringsprogramma (nu bodembestedingsplan) hoorde goed te keuren. Na 2010 is besloten dit voort te zetten voor de beleidscyclus in Hengelo en te combineren met het verdeelbesluit (waarvan de bevoegdheid bij de Raad ligt). Het bodemsaneringsprogramma was de doorwerking van het overkoepelende programma's van het Rijk (programma's 2010-2015 en 2016-2020).

Dit bodembestedingsplan zal gelden voor de periode 2022-2025 en ligt daarmee in lijn met het nieuwe programma van het Rijk. Dit nieuwe programma is door Covid-19 vertraagd waardoor 2021 is gebruikt als tussenjaar. Voor de periode na 2025 zal een nieuw bodembestedingsplan opgesteld worden.

2. Doel (waarom doen we het)

Met dit bodembestedingsplan zal inzichtelijk worden gemaakt welke inkomsten en uitgaven er gedaan zullen worden komende periode, aan welke criteria uitgaven moeten voldoen en welke ontwikkelingen en reserveringen er nu spelen die invloed kunnen gaan hebben op de begroting in de toekomst. De reserve bodemsanering limiteert zich met de uitgaven niet alleen tot de bodemsaneringen. Vanuit deze reserve worden ook beleidsontwikkelingen en in sommige gevallen ook (onderdelen van) bodemgerelateerde projecten gefinancierd.

3. Context (wat speelt er nu)

Met het beëindigen van het Convenant bodem en ondergrond (2016-2020) zijn al een tijdje gesprekken bezig tussen het ministerie en de koepels over de bodemtaken na 2020. Omdat na 2020 niet eenzelfde convenant gehanteerd zal gaan worden maar ingespeeld gaat worden op de Omgevingswet en de veranderende taken voor de provincies en gemeenten, gaat het Rijk nieuwe budgetten beschikbaar stellen. Het ministerie en de koepels zijn tot overeenstemming gekomen in de bestuurlijke afspraken dat vanaf 2022 geld voor bodem te verkrijgen is voor de periode 2022-2030. Voor de uitvoer van de huidige wettelijke taken vanuit de Wet Bodembescherming (wbb) stelt het Rijk geld beschikbaar. De overige bodemopgaven kunnen middels een specifieke uitkering geld aanvragen. Echter is nog niet concreet wat dit voor Hengelo inhoudt.

De verdeling van dit budget tussen de overheidslagen is nog niet bekend. Met de wijziging van de bodemregelgeving verschuiven taken van de provincies naar de gemeenten. Voor Hengelo verandert daarmee niets omdat wij net als 28 andere grote gemeenten al bevoegd gezag Wbb zijn, maar het levert tussen de koepels discussie op over de kostenverdeling. De provincies blijven aan de lat staan voor de bodemtaken die onder het overgangsrecht vallen. Daarnaast is de onderlinge verdeelsleutel van het deel van het rijksbudget dat aan de gemeenten wordt uitgekeerd nog niet bekend. Wel wordt een verlaging van Rijksbudget verwacht ten opzichte van voorgaande jaren.

Daarnaast ontwikkelt het netwerk OnderTwente zich verder. Het Rijk wil de komende periode meer investeren in bestaande regionale netwerken en deze verder ontwikkelen. De gedachte hierachter is dat via een netwerk partners sneller onderling kunnen schakelen dan wanneer je elke partij los moet gaan benaderen. Om hier meer handen en voeten aan te geven heeft het Rijk de Regionale Schakelpunten (RSP) opgezet. Regio's konden zich inschrijven voor de pilot hiervan om dit verder vorm te kunnen gaan geven. OnderTwente is één van de regio's in Nederland die onderdeel is van deze pilot en dus een RSP wordt. Dit wordt de komende maanden verder uitgewerkt. Omdat het plan van aanpak voor de verdere ontwikkeling nog in de maak is, is momenteel ook nog niet duidelijk wat voor financiële gevolgen er zullen komen.

Tot slot is afgelopen september ook de visie Bodem en Ondergrond voor Hengelo vastgesteld in de Raad. De visie biedt handvatten voor toekomstig bodembeleid, maar levert ook input voor de maatschappelijke opgaven waar de komende jaren aan gewerkt zal gaan worden aan de hand van de uitgangspunten. De visie is opgesteld in samenwerking met de gemeenten Almelo en Enschede en in het voorjaar van 2022 zal het project verder voort gezet worden om ook de andere Twentse gemeenten te ondersteunen bij een kleinere versie van de visie Bodem en Ondergrond.

4. Inhoud plan (wat willen we gaan doen)

Omdat de komende jaren de financiering en uitgaven voor bodem gaan veranderen zal hierna beschreven worden welke inkomsten er momenteel zijn, welke uitgaven daar tegenover staan en waarom wij deze uitgaven doen. Tot slot zal ook beschreven worden aan welke criteria eventuele andere uitgaven moeten voldoen om een beroep te kunnen doen op de reserve Bodem.

4.1 Inkomsten

Rijksbudget en voortgang

Zoals reeds beschreven is in 2020 het convenant Bodem en Ondergrond afgelopen en zijn de overheden met elkaar in gesprek gegaan over een vervolg. Op dit moment zijn de gesprekken hierover ver gevorderd, maar is er nog geen concrete duidelijkheid over specifieke bedragen. Dit wordt waarschijnlijk tegen het einde van 2021 duidelijk. Wel is duidelijk dat gewerkt gaat worden met een programmafinanciering voor de overige bodemopgaven. Dit houdt in dat de gemeente een bedrag kan aanvragen bij het ministerie voor een specifiek project. Er zal dus dat geen eenmalig bedrag uitgekeerd meer worden waar de gemeente zelf over mag beslissen maar dat zij per taak of project geld moet aanvragen. Dit zal in eerste instantie gaan gelden voor de spoedlocaties en later ook voor de nieuwe opgaven zoals Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Voor de wettelijke taken vanuit de wbb zal wel geld beschikbaar zijn alleen is nog niet duidelijk hoeveel dit zal zijn.

Reserve Bodemsanering

De reserve bodemsanering bestaat voor het overgrote deel uit van het Rijk verkregen middelen. Hoewel nog niet duidelijk is wat de financiële bijdrage vanuit het Rijk gaat zijn, wordt in ieder geval een (flinke) verlaging verwacht. Vanuit bodem is het beschikbare budget per jaar altijd zo efficiënt mogelijk besteed. Hiervoor volgen wij de beleidsontwikkelingen op de voet en besteden wij het budget altijd zo goed als mogelijk. Gevolg hiervan is dat in de reserve nog rijksmiddelen resteren uit de periode voor 2010. Daarom kent de reserve bodemsanering al jaren een hoog saldo. Ondertussen zijn er echter door bezuinigingen al meerdere malen forse dotaties geweest uit de reserve.

De reserve wordt onder andere aangewend voor de uitvoering van de wettelijke bodemtaken en alle saneringsprojecten en beleidsontwikkelingen die daaruit voortvloeien. Daarnaast helpt de reserve voor het opvangen van bodemkosten in projecten.

Omdat de wettelijke bodemtaken niet elk jaar dezelfde kosten vragen, maar deze wel achter de hand gehouden moeten worden en tijdens projecten ook tegen onvoorziene bodemkosten aangelopen kan worden is het van belang dat de reserve een basisbedrag behoudt om zo kosten in de toekomst te kunnen ondervangen. Zo wordt ook voorkomen dat dit ten koste gaat van andere gemeentebudgetten of dat separate budgetaanvragen nodig zijn. Het is namelijk ook van belang dat er snel gehandeld kan worden indien een bodemverontreiniging in de toekomst risico's vormt voor mens of milieu. Nu ook naar verwachting het Rijksbudget fors minder zal gaan worden is het juist van belang de reserve te behouden. Om te voorkomen dat de reserve bodemsanering op een punt raakt dat het geld niet meer toereikend genoeg is voor de bestaande opgaven zal een minimum van 1.000.000 euro in de reserve nodig zijn. Dit bedrag is gebaseerd op de jaarlijks wederkerende kosten (zie hierna). Met 1.000.000 euro als basis in de reserve kunnen in ieder geval nog voor 4 jaar de wederkerende kosten worden voortgezet. Ondertussen geeft dit de tijd de reserve weer meer volume te geven met de Rijksmiddelen voor de wbb taken. Tegelijkertijd geeft dit ruimte om komende periode (2022-2025) door te kunnen komen. Vanaf 2030 zal het Rijk weer met een nieuw programma en financiën komen.

Zodra de rijksmiddelen en nieuwe afspraken concreet zijn, zal worden bekeken of de reserve nog wel de meest geschikte vorm is voor het onderbrengen van de benodigde bodemsaneringsmiddelen.

4.2 Uitgaven

Jaarlijks wederkerende kosten

De gemeente is verantwoordelijk voor de sanering van een aantal locaties en nazorglocaties, wat doorlopende kosten met zich meebrengt (zoals ook te lezen valt per locatie in de begroting). Deze saneringen hebben een looptijd van meerdere jaren, een enkele een oneindige beheerssituatie, en hebben daarom ook in de periode 2022-2025 budget nodig om uitgevoerd te kunnen worden. De saneringen moeten uitgevoerd worden op basis van de Wet BodemBescherming (wbb) en dragen bij aan een schone en veilige leefomgeving in Hengelo. De saneringsmaatregelen ten behoeve van de waterwinning Hasselo (spoedlocatie Topweg) zijn nodig zolang de waterwinning door Vitens in gebruik blijft. De onttrekkingsvergunning van Vitens loopt nog tot 2110.

Daarnaast zorgen we voor blijvende aandacht voor kwaliteit van de uitvoering van de bodemtaken met de deelname aan de kwaliteitsimpuls bodem (POKB).

Projecten in Hengelo

De komende jaren heeft Hengelo de ambitie zich verder te ontwikkelen. Zo wordt er momenteel volop ingezet op de ontwikkeling van de binnenstad en Hart van Zuid. Deze ontwikkelingen kunnen forse bodemsaneringsopgaven met zich meebrengen. Zodra deze projecten beginnen te lopen wordt een inschatting gemaakt van de kosten ten laste van de reserve bodemsanering. Deze kosten zullen voortaan eerst getoetst worden aan de opgestelde criteria zoals later in dit plan te lezen is. Daarnaast kan het zijn dat vooraf ingeschatte kosten hoger uitvallen tijdens de uitvoering. Doordat het onder de grond zit is niet altijd even duidelijk wat er zit en hoeveel dit precies gaat kosten. Echter zijn deze saneringsinspanningen vanwege de bodemproblematiek (grondwaterverontreiniging) in de stad wel noodzakelijk om uit te voeren. Begin 2021 is via de Raad besloten om 1.280.000 euro uit de reserve bodemsanering te gaan gebruiken als onderdeel van de ontwikkeling van de Ketelfabriek. Echter is eind 2021 duidelijk geworden dat dit bedrag pas in 2024 nodig zal zijn. Daarom is in de begroting dit bedrag opgenomen bij het jaar 2024.

Verkenningen en onderzoeken

Naast de jaarlijkse bodemsaneringskosten en de projecten in Hengelo worden, zoals eerder genoemd, ook beleidsmatige aspecten meegenomen in de uitgaven uit de reserve. Vanuit de beleidsontwikkeling is de komende tijd aandacht nodig voor het inbedden van de PFAS-problematiek in de bodemkwaliteitskaart. Hierover zijn met de andere gemeenten, het waterschap en de Omgevingsdienst Twente afspraken gemaakt.

Daarnaast is ook in 2021 de visie Bodem en Ondergrond vastgesteld. De visie wordt verder uitgewerkt met een werkplan waarin concreet aangegeven gaat worden waar wanneer aan gewerkt zal gaan worden. Welke financiën hier ten gevolge aan liggen is nu nog niet bekend en zal in loop van 2022 duidelijker worden.

Ook zal komende jaren gewerkt worden aan de kwaliteit van het bodeminformatiesysteem. Wanneer deze kwaliteitsslag voltooid is, zal het zorgen voor een betere ontsluiting van de gegevens. De kwaliteitsslag wordt mogelijk samen met andere gemeenten vorm gegeven. Naast de kwaliteitsslag zullen ook kosten gemaakt worden ter voorbereiding op de basisregistratie ondergrond waar de bodeminformatie aan toegevoegd zal worden. De Basis Registratie Ondergrond (BRO) is naar verwachting in 2023 gereed.

Tot slot kan de ondergrond ook mogelijk bijdragen aan de energietransitie. In de komende periode zal verkend worden welke bijdrage bodemenergie zou kunnen leveren aan onze duurzaamheidsambities. Daarnaast is het wellicht mogelijk om de ondergrond te gebruiken voor de opslag van duurzaam opgewekte energie.

Regionale samenwerking ondergrond

In 2017 is gestart met de samenwerking OnderTwente waarin voor vijf jaar afspraken zijn gemaakt. In 2022 zal OnderTwente meedoen met de pilot RSP waarin het netwerk zich verder kan ontwikkelen. Voor OnderTwente is afgesproken dat gemeenten elk jaar een financiële bijdrage leveren om de samenwerking financieel in stand te houden. Ook in de komende jaren wordt dit bedrag weer gefinancierd. Aangezien de ontwikkeling nog loopt is nu nog niet duidelijk wat dit betekent voor de financiën.

Omgevingswet

De Omgevingswet kent een organisatiebrede aanpak en ook bodem en ondergrond zal veranderingen kennen door de Omgevingswet. Er wordt momenteel gewerkt aan de invoering van de Omgevingswet en welke veranderingen dit met zich meebrengt. Doordat momenteel nog niet inzichtelijk is wat allemaal concreet gaat veranderen voor bodem en ondergrond is het daarom ook nog niet mogelijk om al goed in beeld te brengen wat de financiële consequenties zijn. Zodra de financiële gevolgen duidelijk zijn zal het bodembestedingsplan en de begroting een update krijgen.

5. Criteria

De reserve bodemsanering is bedoeld een bijdrage te leveren in het oplossen van de bodemsaneringsoperatie in Hengelo. Deze bodemsaneringskosten moeten hun oorsprong kennen in de Wet bodembescherming (Wbb). Kosten zoals in het kader van afzet herbruikbare grond, afzet van grond die om civieltechnische redenen niet geschikt en/of afzet van bodemvreemd materiaal vallen hier niet onder.

In het verleden zijn hiervoor de volgende criteria opgesteld:

1. Kosten in relatie tot bodemverontreiniging (zoals vastgelegd in de Wet bodembescherming) moeten voorafgaand worden geïnventariseerd en worden meegenomen in de projectfinanciering (GREX) van het project. Bij projecten in de investeringssfeer mogen deze kosten geen onderdeel vormen van de investering en zullen daarom ten laste van subtaakveld bodem (740.6) worden gebracht.
2. Indien tijdens de voorbereiding blijkt dat er een significant projecttekort ontstaat als gevolg van de bodemsaneringskosten en/of dat deze kosten een significant onderdeel uitmaken van het tekort kan in overleg met het bodemteam van de afdeling RO worden bekeken om een raadsvoorstel wordt op te stellen voor een bijdrage vanuit het Fonds bodemsanering ten behoeve van de bodemsaneringskosten.
3. Bodemsaneringskosten die niet door het project, maar uit de reserve bodemsanering worden gefinancierd zullen vooraf met het team RO worden afgestemd zodat deze in het bodembestedingsplan kunnen worden verwerkt.
4. Afrekening gebeurt op basis van de werkelijk gemaakte kosten en in afstemming met team RO (vakgroep bodem) op basis van bewijsmiddelen. De uiteindelijke hoogte van de vergoeding loopt ook via het team RO en indien nodig via het college en de Raad.

6. Begroting (Excel)

In de begroting zijn de specifieke bedragen opgenomen, gelijk opsommend aan de punten in dit document. De concrete saneringslocaties zoals genoemd in de begroting worden niet individueel in dit document genoemd. De verdiepende uitleg hierover is opgenomen in bijlage 7.1

7. Bijlage

7.1 Convenantsafspraken 2016-2020

Sinds 2002 is de gemeente Hengelo bevoegd gezag voor de Wet bodembescherming. Voor de uitvoering van de bodemtaken ontvangen we rijksmiddelen. Deze middelen worden sinds 2010 verstrekt via het Gemeentefonds middels de decentralisatie-uitkering bodem.

Over de uitvoering van de bodemtaken zijn afspraken gemaakt tussen het Rijk, de VNG, het IPO en de UvW. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties (2010-2015) en het Convenant bodem en ondergrond (2016-2020). De afspraken die in deze opvolgende convenanten zijn gemaakt gingen over:

1. inventarisatie en aanpak van de spoedlocaties
2. gebiedsgericht grondwaterbeheer
3. de transitie naar duurzaam gebruik van de ondergrond
4. kennis- en innovatieontwikkeling
5. wijziging wet- en regelgeving

In Hengelo hebben we alle convenantsafspraken uitgevoerd. In het kort hierover:

1. Inventarisatie en aanpak spoedlocaties

Spoedlocaties zijn de locaties waar bodemverontreiniging leidt tot onaanvaardbare risico's voor mens en/of milieu. Overeenkomstig de richtlijnen en handreikingen die hiervoor zijn opgesteld, zijn de spoedlocaties in Hengelo geïnventariseerd en zijn de risico's van deze verontreinigen beheerst of weggenomen. Er zijn geen spoedlocaties waar sprake is van humane risico's. Wel zijn er enkele locaties waar sprake is van een onaanvaardbaar verspreidingsrisico. Deze risico's worden beheerst of weggenomen middels een (gevalsgerichte of gebiedsgerichte) sanering. Onderstaande tabel geeft het overzicht van de spoedlocaties in Hengelo weer.

Locatie	Toelichting	Risico's beheerst?
Topweg	Verontreiniging van voormalig stortlocatie (particulier eigendom) wordt afgevangen voordat de waterwinning Hasselo bereikt wordt.	Ja
Tuindorpstraat 61	Locatie Hazemeijer Hengelo. Grondwaterverontreiniging vanaf 3 m-mv opgenomen in GGGB. Ondiepe grondwaterverontreiniging wordt gemonitord door eigenaar.	Ja
Bornsestraat 5	Voormalig Holec-terrein, Thiemsland. Grondwaterverontreiniging vanaf 6 m-mv opgenomen in GGGB. Ondiepe grondwaterverontreiniging wordt gemonitord door gemeente (vangnetgeval Wbb).	Ja
Industriestraat/ Industrieplein/ Langelermaatweg	Voormalig fabrieksterrein van Stork. Deels gesaneerd door projectbureau HvZ voor aanleg van de Laan Hart van Zuid. Deel dat in eigendom van Stork is gebleven, wordt door eigenaar zelf	Ja

	gesaneerd wanneer dat nodig is en grondwaterverontreiniging wordt gemonitord.	
Esrein/ Industriestraat	Voormalig fabrieksterrein van EMGA. Deels gesaneerd door projectbureau HvZ voor aanleg van de Laan Hart van Zuid. Deel dat in eigendom van EMGA is gebleven, moet door eigenaar zelf gesaneerd worden wanneer dat nodig is.	Ja

2. Gebiedsgericht grondwaterbeheer (GGGB)

Al sinds 2012 heeft Hengelo een gebiedsgericht grondwaterbeleid. Hiermee kunnen verontreinigingen in het diepe grondwater op een efficiënte manier aangepakt worden. Eigenaren kunnen hun verantwoordelijkheid voor een verontreiniging in het diepe grondwater tegen betaling van een afkoopsom overdragen aan de gebiedsbeheerder (de gemeente). De gebiedsbeheerder zorgt voor de uitvoering van het gebiedsbeheerplan, waarin de aanpak van de grondwaterverontreinigingen is beschreven.

In totaal zijn tien locaties opgenomen in het gebiedsgericht grondwaterbeheer. Dit betreft locaties van derden, maar ook een aantal locaties waarvoor de gemeente verantwoordelijk was.

3. Duurzaam gebruik van de ondergrond

Met het duurzaam gebruik van de ondergrond wordt bedoeld dat het benutten en beschermen van de ondergrond met elkaar in balans zijn. Functies in de ondergrond, zoals bodemenergie, waterberging, delfstofwinning en schoon grondwater, kunnen bijdragen aan maatschappelijke opgaven. Het benutten van een functie kan andere (potentiële) functies echter beïnvloeden. Daarnaast hebben het gebruik en de inrichting van de bovengrondse ruimte invloed op de potentie van de ondergrond. Door deze samenhang duidelijk te maken en kennis over het duurzaam gebruik van de ondergrond te vergroten, kan een meer optimaal evenwicht worden gevonden.

Met betrekking tot dit aspect werken we veelvuldig samen met andere Twentse gemeenten, de provincie en andere partners in Twente. Dit samenwerkingsverband heet Onder Twente. Daarnaast is samen met Almelo en Enschede in 2021 een visie op de ondergrond opgesteld. Dit project levert inzicht op in wat de ondergrond ons te bieden heeft en hoe wij dat kunnen benutten bij het realiseren van maatschappelijke opgaven. Door informatie slim te verbeelden, kan dit inzicht bovendien makkelijker gedeeld en besproken worden met anderen en wordt de samenwerking met andere disciplines verbeterd.

4. Kennis- en innovatieontwikkeling

In het convenant 2016-2020 zijn afspraken gemaakt over de inzet van rijksmiddelen voor de ontwikkeling van kennis en innovaties. Zo werden er uren beschikbaar gesteld voor consortia van adviesbureaus die regio's ondersteunden bij het ontwikkelen van kennis over bodem en ondergrond en bij de voorbereiding op de nieuwe bodemregelgeving. Twente is één van de zes regio's die mee deed met dit project ('Samen de diepte in') en vanuit Hengelo namen we deel aan het ambtelijk kernteam.

5. Wijziging wet- en regelgeving

De regelgeving over bodemverontreinigingen is nu opgenomen in de Wet bodembescherming (Wbb) en daaronder hangende AMvB's zoals het Besluit bodemkwaliteit. Met het oog op de ontwikkeling van de Omgevingswet, heeft de wetgever bepaald dat 'bodem' moet worden gezien als één van de aspecten van de fysieke leefomgeving. Tegelijkertijd wordt de bodemregelgeving fundamenteel herzien. Via het Aanvullingsspoor Bodem Omgevingswet worden de nieuwe bepalingen aan de Omgevingswet en de bijbehorende AMvB's en ministeriële regeling toegevoegd. Net als bij de andere aspecten van de fysieke leefomgeving, ontstaat er voor bodem meer beleidsruimte voor gemeenten. Zo kunnen de gemeenten meer dan nu zelf normen stellen en ontstaan er meer mogelijkheden voor gebiedsspecifiek maatwerk.

Reserve bodemsanering	2022	2023	2024	2025
Saldo reserve bodemsanering 1-1	2.607.199	2.362.469	2.192.739	743.009
Inkomsten:				
Decentralisatie-uitkering bodem	90.270	90.270	90.270	90.270
Dotatie uit algemene middelen				2021 en verder vooralsnog op dit bedrag begroot
Totaal inkomsten	90.270	90.270	90.270	90.270
Uitgaven:				
Jaarlijkse wederkerende kosten				
Loonkosten (Uren subtaakv 740.3)	145.000	145.000	145.000	145.000
Saneringslocaties:				Vanuit K2F en P-matrix: daarom niet nodig in de BW 22008
				<i>Bedragen nodig tot:</i>
Topweg/Hasselo	50.000	50.000	50.000	50.000
TOP Beckum	5.000	5.000	5.000	50.000
Old Ruitenborgh	3.000	3.000	3.000	5.000
Thiemsland	20.000	20.000	20.000	3.000
				Eeuwig durend, afgelopen jaren zijn deze kosten gedaald.
				Verwachting is 30 jaar. De verontreiniging wordt momenteel gemonitord.
				Locaties worden gemonitord en op basis hiervan wordt bekeken of het door moet gaan of kan
Nazorglocaties	2.000	2.000	2.000	2.000
				worden beëindigd.
POKB				
Eenmalig en verplicht				
Lansinkesweg				
Kanaalzone				
GGGB EMGA Noord				
CE-kaart				
Ketelfabriek			1.280.000	
Uitvoering convenantsafspraken				
Jaarlijkse monitoring convenant				
Kwaliteitsimpuls Wet bodembescherming	5.000	5.000	5.000	5.000
Verkenningen en onderzoeken				
Onderzoek naar PFAS verdachte locaties in Hengelo				
Onderzoek opkomende stoffen	25.000			
Bijdrage verkenning potentie Bodemenergie	25.000			
Bijdrage verkenning potentie energieopslag	25.000			
Bodem informatiebeheer				
Bodem informatiebeheer				
Bodem informatiebeheer				
	30.000	30.000	30.000	30.000
Regionale samenwerking ondergrond:				
Deelname Onder Twente	335.000	260.000	1.540.000	260.000
Visie Bodem en Ondergrond				
Verwachte stand reserve 31-12	2.362.469	2.192.739	743.009	573.279